

**BOEREN
NATUUR**
VLAANDEREN

Bloemenranden

Bloemenranden maken niet alleen het landschap mooier, ze verhogen ook de biodiversiteit in de omgeving en bieden zo voordelen voor landbouwers. De nuttige insecten die worden aangetrokken, zorgen voor bestuiving en vormen een natuurlijke bestrijding van plagen in de aanpalende gewassen. Dit wordt functionele agrobiodiversiteit (FAB) genoemd, ofwel biodiversiteit die ook nuttig is voor de landbouw. Doordat de natuurlijke plaagbestrijders in de bloemenrand zeker 50 meter ver in het perceel werkzaam zijn, zijn er bij de teelt minder gewasbeschermingsmiddelen nodig. Bloemenranden zijn ook interessante bufferstroken naast waterlopen en helpen bodemerosie tegen te gaan. Vogels en andere dieren vinden bovendien beschutting en voedsel in de bloemenrand.

Biodiversiteit

Hoe een bloemenmengsel kiezen?

Er bestaan veel soorten mengsels. Eenjarige mengsels moet je jaarlijks inzaaien, meerjarige mengsels kan je 3 tot 5 jaar laten groeien zonder opnieuw in te zaaien. Soorten zoals goudsbloem, korenbloem en voederwikke vind je in eenjarige mengsels. Bij meerjarige mengsels komen soorten voor zoals venkel, knoopkruid en margriet. Er bestaan ook mengsels met een aandeel grassen en vlinderbloemigen. De keuze van het mengsel hangt af van het doel van de rand en van het bodemtype. Welke natuurlijke vijanden of bestuivers wil je aantrekken? Wil je ieder jaar een nieuwe plaats kiezen voor je rand?

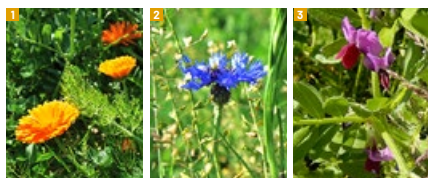
Hoeveel kost het?

De prijs van het bloemenmengsel kan sterk variëren (van 15 euro/kg tot 250 euro/kg), afhankelijk van de soorten, de leverancier en of het al dan niet inheems en autochtoon zaad is (wat aangeraden wordt). Veel zaadleveranciers bieden bloemenmengsels aan, maar het kan ook voordelig uitkomen om aan te sluiten bij groepsaankopen.

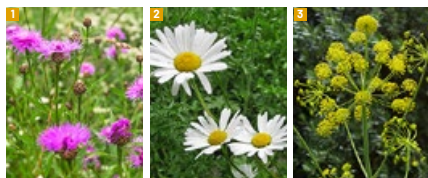
Hoe een bloemenrand zaaien?

■ **Waar?** Om bloemen succesvol te laten groeien en bloeien, ligt de rand in de volle of halfvolle zon en komt de plek best niet te lang onder water te staan. Armere gronden zijn geschikter dan voedselrijke gronden. Daarom kiezen landbouwers er vaak voor om een minder productief of slecht toegankelijk deel van een perceel in te zaaien, of naast waterlopen waar afstandsregels gelden.

■ **Wanneer?** Zaaien gebeurt in het najaar (september-oktober) of het voorjaar (maart-april). Zaaien in de lente is geschikt voor eenjarige en meerjarige soorten, maar dan zal je meer last hebben van onkruiden en komt de bloemenrand pas relatief laat in bloei. Zaaien in de herfst is wat dat betreft beter, omdat veel akkeronkruiden na kieming in de herfst door vorst vernietigd worden. Bovendien komt de bloemenrand in het daaropvolgende jaar eerder tot bloei. Voor eenjarige soorten die niet winterhard zijn, is zaaien in het najaar niet geschikt.

Eenjarige bloemen: 1 goudsbloem, 2 korenbloem en 3 voederwikke

Meerjarige bloemen: 1 knopkruid, 2 margriet en 3 venkel

Zaaien kan met een zaaimachine voor groenbemesters (in rijtjes of breedwerpig), of gewoon met de hand.

Keuze bloemenmengsel
 In functie van het doel
 Zaaidatum
 Najaar: september-oktober
 Voorjaar: maart-april
 Zaaidichtheid
 15 kg/ha
 Zaaidiepte
 Maximum 7 mm
 Zaaimethode
 Manueel of machinaal
 Maaibeheer
 Maaien in najaar na bloei
 Hoge onkruiddruk
 Vals zaaibed
 Kostprijs
 Van 15 euro/kg tot 250 euro/kg

■ **Vorbereiding zaaibed** Zorg ervoor dat oogstresten ondergewerkt zijn en bewerk de grond voldoende diep om verdichting te vermijden. Leg daarna zaaiklaar en rol eventueel aan. Zo krijg je een redelijk fijn en stevig oppervlak. Om onkruiden te bestrijden voordat de eigenlijke teelt begint, is het sterk aangeraden om een tiental dagen voor het effectieve zaaien een vals zaaibed aan te leggen. Net voor het zaaien van het gewas kan je de opgekomen onkruiden oppervlakkig verwijderen met bijvoorbeeld een verkruiemelrol of (wied)eg. Leg hierna het finale zaaibed aan.

■ **Aandachtspunten bij de zaai** De aanbevolen zaaidichtheid is 1 à 2 g per m² (= 10–20 kg/ha). De maximale zaaidiepte is 7 mm. Zaaien bovenop de grond (zonder de zaden in te werken) kan ook, idealiter daags voor een regenbui. Wanneer na de inzaai niet onmiddellijk regen wordt voorspeld, is rollen van het zaaibed aangewezen. Zaaien kan met een zaaimachine voor groenbemesters (in rijtjes of breedwerpig), of gewoon met de hand. Bij een bloemenrand kleiner dan 0,5 ha gaat het vaak sneller om handmatig te zaaien. Zorg ervoor dat het zaad goed gemengd is, want de zaadgroottes in bloemenmengsels verschillen sterk. Je kan het eventueel mengen met zand, zaagsel of maïsmeel. Door het zaad te verdelen in porties, voorkom je dat het sneller op is dan gepland.

Onkruidbeheersing, hoe doe ik dat?

Bij te hoge onkruiddruk kan de bloemenrand gemaaid worden. Dit gebeurt bij voorkeur in juni, wanneer bijvoorbeeld melganzenvoet – die bij voorjaarsinzaai een veelvoorkomende eenjarige probleemsoort is – net hoger is dan de bloemen. Na drie weken zijn de bloemen teruggegroeid en de melganzenvoet blijft onderdrukt. Meerjarige probleemsoorten zijn akkerdistels en ridderzuring. Vergrassing treedt op na enkele jaren, waardoor je de rand opnieuw moet aanleggen na 3 à 5 jaar.

Moet een bloemenrand gemaaid worden?

Meerjarige randen moeten minstens één keer per jaar gemaaid worden. In het najaar, wanneer de meeste bloemen uitgebloeid zijn (vanaf september), wordt er een eerste keer gemaaid. Om grassen te onderdrukken kan je nog aanvullend maaïen, wat vaak nodig is op voedingsrijke gronden. Je maait het best 15 cm boven het maaiveld en voert het maaisel af.

Kan ik steun krijgen?

Er bestaan enkele subsidiemogelijkheden binnen het GLB dat vanaf 2023 start:

- **Ecoregelingen** Bufferstrook plus – bloemenmengsel (Departement Landbouw en Visserij): 1745 euro/ha
- **Beheerovereenkomst** Kruidenrijke akkerrand (VLM): 1536 euro/ha/jaar tot 2058 euro/ha/jaar
- **Beheerovereenkomst** Bloemenakker (VLM): 1998 euro/ha/jaar

Met steun van:

Europees Landbouwfonds
 voor Plattelandsontwikkeling
 Europa investeert
 in zijn platteland

